

Helsedirektoratet
Postboks 220 Skøyen
0213 OSLO

Deres ref

Vår ref
20/4110-121

Dato
30. september 2021

Tillegg til tildelingsbrev nr. 69 - Oppfølging av handlingsplan for fortsatt reduksjon i antall svangerskapsavbrudd

Det vises til omtale i tildelingsbrevet for 2021 fra Helse- og omsorgsdepartementet til Helsedirektoratet og punkt 2.3.4 spesielle oppdrag. Her fremkommer det at "*Helsedirektoratet skal i 2021 bidra til å følge opp Regjeringens handlingsplan for fortsatt reduksjon i antall svangerskapsavbrudd. Oppdraget vil bli spesifisert i eget brev.*"

Som oppfølging av tiltak i handlingsplan for fortsatt reduksjon i antall svangerskapsavbrudd (2020 – 2024) gis følgende oppdrag til Helsedirektoratet:

Oppdrag A) Utarbeide veiledningsmaterieell for rekvirering av hormonell prevensjon til unge under 16 år.

Helse- og omsorgsdepartementet har 24.08.21 fastsatt endring i forskrift om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek. Endringen innebærer en utvidelse av helsesykepleiere og jordmødres rekvireringsrett for prevensjon til også å gjelde personer under 16 år. Forskriftsendringen trer i kraft 1.1.22.

Det er videre besluttet at unge under 16 år som mottar hormonell prevensjon fra helsesykepleier / jordmor, skal anbefales å tilbys årlig samtale med helsesykepleier / jordmor. Anbefalingen om tilbud om årlig samtale gjelder ikke når det er lege som rekvirerer.

I handlingsplan for fortsatt reduksjon i antall svangerskapsavbrudd kommer det bla. frem under punkt 4.2.1 Tilgjengelighet til hormonell prevensjon til unge under 16 år at "*Rekvirering av hormonell prevensjon til unge under 16 år skal gjøres på en måte som ivaretar hensyn til avvergingsplikten og som innebærer en samtale/veiledning om seksuell helse, prevensjonsbruk og mulige bivirkninger. Helsepersonell som rekvirerer prevensjon må ha nødvendig kompetanse til å kunne avdekke overgrepssituasjoner (uansett alder), samt veilede og gi råd til unge i forhold med stor aldersforskjell og mangel på gjensidig tillit og jevnbyrdighet*".

Veiledningsmateriellet for rekvirering av hormonell prevensjon til unge under 16 år gjelder for alt helsepersonell som rekvirerer prevensjon.

Tilbudet om årlig samtale med helsesykepleier / jordmor for de under 16 år som mottar hormonell prevensjon omtales i veiledningsmateriellet. Veiledningsmateriellet bør gi forslag til hva en slik samtale bør inneholde og eventuelt i hvilke situasjoner et slikt tilbud kan være særlig aktuelt.

Helse- og omsorgsdepartementet ber med dette Helsedirektoratet om å utarbeide veiledningsmaterieil til helsepersonell for rekvirering av hormonell prevensjon til personer under 16 år som svarer ut beskrivelsen som kommer frem av handlingsplan for fortsatt reduksjon i antall svangerskapsavbrudd under punkt 4.2.1 samt føringer om årlig samtale som omtalt i dette brevet.

Veiledningsmateriellet skal utarbeides i samarbeid med relevante aktører herunder Justis- og beredskapsdepartementet, og gjøres kjent for aktuelle miljøer før endringene trer kraft 1.1.22.

Frist for oppdrag A er medio november 2021.

Oppdrag B) Helsedirektoratet gis i oppdrag å bidra til at tjenestene informerer om hvordan graviditet kan unngås, og om risiko for å bli gravid, kort tid etter fødsel.

Når det gjelder oppdrag B er dette omtalt som tiltak i handlingsplanen for fortsatt reduksjon i antall svangerskapsavbrudd og vi viser til omtale i kapittel 4.1.4. Problemstillingen i oppdrag B er knyttet til at enkelte kvinner blir uplanlagt gravide før de kommer til første kontroll hos jordmor eller lege etter fødsel.

Oppdrag C) Helsedirektoratet gis i oppdrag å utrede om og hvordan det kan legges til rette for rekvirerings- og oppgjørsløsninger som forenkler tilgangen til langtidsvirkende prevensjon i bidragsordningen.

Oppdrag C er også et tiltak i handlingsplanen for fortsatt reduksjon i antall svangerskapsavbrudd og vi viser til nærmere omtale i kapittel 4.2.2. Problemstillingen er knyttet til at personer som får helt eller delvis dekket utgifter til prevensjon gjennom bidragsordningen først må ha en konsultasjon for å få rekvirert langtidsvirkende prevensjon, deretter hente ut prevensjonsmiddelet på apotek for så å få ny konsultasjon for innleggelse av p-stav eller spiral.

Utredningen må synliggjøre eventuelle administrative og økonomiske konsekvenser.

Helse- og omsorgsdepartementet vil gjøre Helsedirektoratet oppmerksom på at tiltak B og C skal følges opp i løpet av planperioden til handlingsplanen (2020-2024). Departementet ber om at Helsedirektoratet kommer tilbake med forslag på når oppdrag B og C kan gjennomføres innen 1.12.21.

Med hilsen

Maren Skaset (e.f.)
Fung. ekspedisjonssjef

Erik Resaland
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Riksrevisjonen